

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
חשיני

דבר מלכות

אחרון של פסח - כ"ח ניסן

שההמשך דסעודת משיח בהתוועדות אז יהי' ביחד עם משיח צדקנו
עשו כל אשר ביכולתכם להביא את משיח צדקנו

שיחות קודש
מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה

הי' תהא שנת סגולות המשיח

מאה ושלוש שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של
כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א
למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש

*

IN LOVING MEMORY OF A DEAR FRIEND
Mrs. Tzivia (Lily) bas Reb Shlomo Yehuda ע"ה Perl
(Los Angeles, California)

Passed away on 11 Adar II, 5765

ת. נ. צ. ב. ה.

DEDICATED BY

Rabbi & Mrs. Yosef Y. and Gittel Rochel שיחיו Shagalov

*

הי' שותף בהפצת "דבר מלכות"

להשיג השיחות, להקדשות ולפרטים נוספים טל.: (718) 753-6844

הוכן לדפוס ע"י

יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתינו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח)

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה"

מעייין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים

קבצים גרפיים בלבד:

לקטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770, על-ידי "ועד להפצת שיחות" להקהל קהלות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת, בהוצאת צ"ח העולמית, ניו יורק

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב)

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל" ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת יוסף-יצחק הלוי שגלוב

http://www.moshiach.net/blind וכתובתו:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

משיחות יום אחרון של פסח* (בסעודת משיח) ה'תנש"א

קורין, ויהי ביום השמיני" שמונה פעמים, נעשית השנה כולה (שמתחילה מחג הפסח, "ראש השנה לרגלים") שנה שמינה, היינו, שהענין דשמיני נמשך באופן של קביעות ("חזקה") על ובכל השנה כולה.

וכיון שכל עניני התורה (ובנדוד"ד הקביעות הדימים טובים) הם בתכלית הדיוק, מסתבר לומר, שיש קשר ושייכות בין הקביעות דחג הפסח בשבת לקביעות בפרשת שמיני (שבהם חל חג הפסח).

וצריך להבין הקשר והשייכות דהקביעות דחג הפסח בשבת ובפ' שמיני - דלכאורה שבת ושמיני הם ב' ענינים שונים, כידוע שיום השבת הוא א'

א. מהמעלות המיוחדות דחג הפסח בקביעות שנה זו: בנוגע לימי השבוע - שהתחלתו (יום ראשון דפסח) וסיומו (יום אחרון של פסח - בחוץ לארץ, ובארץ ישראל - אסרו חג) ביום השבת, ובנוגע לפרשת השבוע - בפרשת שמיני.

והקשר והשייכות שביניהם (הקביעות בשבת ובפרשת שמיני) מודגש יותר בהשוואה בהקריאה דפרשת שמיני (שחל בה חג הפסח) בגלל הקביעות דפסח בשבת - שכאשר חג הפסח חל ביום השבת קורין, ויהי ביום השמיני" (במשך שלשה שבועות) שמונה פעמים. וכידוע הפתגם, "שמיני שמונה שמינה", שכאשר

*) כולל גם שיחת ליל אחרון של פסח - לקהל שי' שחזרו מה"תהלוכה", כנהוג מכו"כ שנים שביו"ט הולכים לבקר בני" שבתי-כנסיות ובתי-מדרשות בכרי"כ שכונות, כדי להוסיף בשמחת החג (ע"י ההתאחדות עם רבים מבני" שבשאר שכונות), ובפרט ע"י אמירת דברי תורה ("פיקודי ה' ישרים משמחי לב"), נגלה דתורה ופנימיות התורה.

1) ולהעיר, שכשחל בשבת אין בו חמץ כלל, והסעודות דשבת הם באכילת מצה דוקא, שבוה ניכר יותר ההמשך והשייכות לחג הפסח.

2) ובארץ הקודש - (במשך ב' שבועות*) חמשה פעמים. וי"ל, שבפעם החמישית נשלם עיקר הענין (וכולל גם העילוי דפעם השמינית) - ע"ד המבואר בכ"מ (סידור שער הלי"ג בעומר דש, א ואילך) שבספירת הוד שבהוד, ספירה החמישית, נשלם עיקר הענין דספה"ע (כולל גם העילוי דיום החמישי).

3) הובא ונת' בלקו"ש ח"ז ע' 297. שיחת אחש"פ וש"פ שמיני תשמ"ה ותשמ"ח (סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 408 ואילך). ועוד.

*) להעיר שחזקה היא גם בב' פעמים - לדעת רבי (ב"מ קו, ריש ע"ב, ושי"ט), ששי"ד במיוחד לא"י, "כל רבי מארץ ישראל" (סדר תנאים ואמוראים בסופו. ועוד, וראה הוספות לתנ"א ק"ז, ד, ובכ"מ).

- 4) ריש מס' ר"ה, שם ד, א.
- 5) ולהיותו, "ראש השנה לרגלים" - נמשך ממנו על ובכל הרגלים (ובכל הימים שביניהם) עד ל, "ראש השנה לרגלים" שלאח"ז (בכל השנה). כלומר, נוסף לכך שמכל רגל ויו"ט נמשך ענינו הכללי של היו"ט ("מועדים לשמחה") עד הרגל שלאחריה (ראה לקו"ת ברכה צח, ב), נעשית ההמשכה הכללית לכל הרגלים ב, "ראש השנה לרגלים".
- 6) להעיר מהדגשת התוקף ד"חזקה" בג' ימים רצופים של קדושה בהקביעות דראש השנה*, בר"ה להסידות (י"ט כסלו), ובימי הפורים** (הקיום דקבלת התורה על כל השנה) - ג"פ.
- 7) ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובא ונת' בד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ח, תשי"ד ותשי"ה. ועוד.

*) וענינו הפירוש של היו"ט (בחג הפסח - זמן חרותנו) עד ליו"ט זה בשנה שלאח"ז (ראה גם התוועדה"ת תשמ"ח ח"ג ע' 80. ועוד).

*) ובחוץ לארץ - גם בימים ראשונים דחג הסוכות, ובשמע"צ ושמח"ת - ג"פ (גם בהתחלת השנה).

** ובחוץ לארץ - גם בזמן מתן תורתנו, שבי' הימים דיו"ט הם מיד לאחר יום השבת.

ונתבאר במק"א¹⁵ שאף שהפירוש ד"ממחרת השבת" הוא (לא ממחרת השבת שבפסח, כדעת הבייתוסים, אלא) "ממחרת היום"ט"ו¹⁶ (גם כשפסח חל באמצע השבוע, כברוב השנים), והפירוש ד"שבתות תמימות" הוא (לא) "תמימות כששת ימי בראשית", אלא) שבועות שלימות במנינם (שלא החסיר יום אחד)¹⁷ ובמעט לעת (בזמן שאתה מתחיל לימנות מבערב"ט¹⁸) - מ"מ, כיון שהכתוב מדייק וספרתם לכם ממחרת השבת גו' שבע שבתות תמימות תהיינה", מובן, שכאשר פסח חל בשבת ומתחילים לספור במוצאי שבת ("ממחרת השבת" כפשוטו) נעשית שלימות גדולה יותר בה"שבתות תמימות", "תמימות (גם) כששת ימי בראשית", תמימות שבת תמימות¹⁹.

ודרוש ביאור והסבר: מהו הטעם שהציווי דספירת העומר שבכל השנים נכתב בתורה בלשון שמדגיש שלימות יתירה ששייכת בשנים מיוחדות שבהם חל פסח בשבת - וספרתם לכם ממחרת השבת גו' שבע שבתות תמימות" - שהתחלת הספירה היא "ממחרת השבת" (כפשוטו), ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית?"

ומסתבר לומר, שהשלימות דשבת

משבעת ימי בראשית, שבעת ימי ההיקף, ויום השמיני הוא למעלה משבעת ימי ההיקף, ועד כדי כך, ש"כל מספר ז' חול ומספר שמיני קודש". כי מספר זה מיוחד אליו ית"י²⁰, היינו, שגם דרגת הקדושה דיום השבת שייכת לעולם, שליומות העולם, כמארז"ל²¹, "מה ה' העולם חסר מנוחה באת שבת באת מנוחה", ואינה בערך²² לגבי הקדושה דשמיני שלמעלה מהעולם, "מיוחד אליו ית"י".

ב. ויש לבאר תחילה מעלת הקביעות דפסח שחל בשבת שמצינו בנוגע לספירת העומר:

על הפסוק²³, וספרתם לכם ממחרת השבת גו' שבע שבתות תמימות תהיינה", איתא במדרש²⁴, "אימתי (הן תמימות) בזמן שאין ישוע ושכני' ביניהם", ופירש במתנות כהונה (בשם הרוקח²⁵): "כשבא ר"ח ניסן בשבת, יבוא פסח בשבת ויתחילו בספור במוצאי שבת, ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית"²⁶.

8) כלי יקר ריש פרשתנו (שמיני). הובא ונת' בד"ה ויהי ביום השמיני הנ"ל.
9) פרש"י בראשית ב, ב. פרש"י מגילה ט, א (ד"ה ויכל). וראה ב"ר פ"י, ט ובמת"כ שם.
10) ע"ד ובדוגמת ריחוק הערך דחול לגבי קודש.

11) אמור כג, טו.
12) קה"ר פ"א, ג. - ועד"ז במנחות סה, ב (ובפרש"י): "כתוב אחד אומר תספרו חמישים יום, וכתוב אחד אומר שבע שבתות תמימות תהיינה, הא כיצד, כאן ביו"ט שחל להיות בשבת (מיתוקם שבע שבתות תמימות תהיינה), כאן ביו"ט שחל להיות בחול (מיתוקם קרא בחמישים יום ולא שבועות שלימות)". אבל שם אפ"ל שריב"ז אמר כן להביתוסי לדחותו בקש, ול"י לא ס"ל הכי (ראה לקו"ש ח"ב ע' 96 הערה 6).
13) בהלכות עומר סרצ"ה.
14) ו"בזמן שאין ישוע ושכני' ביניהם" - לסימן נקט, שהמשמרות דישוע ושכני' לא עבדו

בין פסח לעצרת כשחל פסח בשבת (מ"כ בשם הרוקח שם). וראה לקמן הערה 36.
15) לקו"ש ח"ב שם. הכ"ב ע' 145.
16) מנחות סה, ב ואילך. תו"כ ופרש"י עה"פ.
17) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתפ"ט סכ"ג.
18) מנחות סו, א. תו"כ ופרש"י עה"פ.
19) להעיר, שהתואר "תמימות" מורה על שלימות יתירה, ע"ד דרד"ל (ערכין לא, א) בפירוש "שנה תמימה", להביא את חודש העיבור, שגם לולי חודש העיבור נחשבת שנה שלימה, ומוזה מובן גם הפירוש "שבתות תמימות", שלימות יתירה בהשבתות, ע"ד שבת בשבתו (ראה אוה"ת אמור ע' תתעא. המשך תרס"ו ע' ריח).

(שנרמזת בלשון הכתוב, וספרתם לכם ממחרת השבת ג'ו' שבע שבתות תמימות) שייכת לכללות הענין דספירת העומר בכל השנים²⁰, אלא שענין זה מתגלה בהדגשה יתירה כשפסח חל בשבת²¹, וזוהו למדים גם בנוגע לכללות הענין דספירת העומר בשאר השנים, כדלקמן.

ג. ויובן בהקדם הדיוק בלשון הכתוב, וספרתם לכם ממחרת ג'ו' (ממחרת היום שלפניו, ולא מיום פלוני²²) - שספירת העומר היא ממחרת הפסח - דלכאורה צריך להביא:

ידוע שחג הפסח (ע"ש הדילוג והפסיחה²³) ענינו גילוי אלקות שלמעלה מהעולם - ,נגלה²⁴ עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה (בכבודו ובעצמו²⁵) וגאלם, משא"כ ספירת העומר ענינה עבודת האדם בבירור והעלאת ז' המדות (שכוללים מו', מחסד שבחסד עד מלכות שבמלכות, שבכל יום ממ"ט הימים נעשה הבירור דמדה פרטית), הן בירור המדות שבנפש האדם, והן בירור העולם כולו שנברא ע"י ז' המדות דלמעלה (כמ"ש בנוסח התפלה שלאחרי ספה"ע: ,שיטהרו נפשות עמך ישראל . . . ואתה ואתקדש בקדושה של מעלה, ועל ידי זה יושפע

20) גם כשהתחלת הספירה אינה ממחרת השבת כפשוטו, שאז השבתות אינם תמימות כששת ימי בראשית.

21) שמתחילים לספור, ממחרת השבת כפשוטו, ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית.

22) כהמשך הכתוב - ,מיום הביאת את עומר התנופה.

23) ראה פרש"י בא, יב, יא, שם, יג, ועוד.

24) נוסח הגש"פ.

25) ,כבודו הוא בחי' מלי' דא"ס כמו שהוא לפני הצמצום כו', ובעצמו היינו בחי' עצמות אוא"ס שלמעלה גם מבחי' מלי' דא"ס כו" (סה"מ אפת"ר ע' עה, ועוד).

שפע רב בכל העולמות".

וכיון שפסח וספה"ע הם ענינים שונים וחלוקים זמ"ז - מהי ההדגשה שספירת העומר היא ממחרת (בסמיכות ובהמשך להפסח)?

ויש להוסיף, ששאלה זו מודגשת יותר בדיוק הלשון, "ממחרת השבת" (ולא ממחרת היום²⁶), שחג הפסח נקרא כאן בשם "שבת" - שהרי החלוק בין ימים טובים (שהתחלתם בחג הפסח, ראש השנה לרגלים²⁷) לשבת, הוא, שקדושת הימים טובים תלוי' בב"ד (עבודת האדם), כמ"ש²⁸ ,מועדי ה' אשר תקראו אותם", "קרי ב' תקראו אתם"²⁷, "ישראל אינהו דקדשינהו לזמנים"²⁸, משא"כ שבת ש, מקדשא וקיימא²⁹ (מלמעלה), ואעפ"כ מדיגיש הכתוב שספירת העומר (עבודת האדם) היא "ממחרת (בסמיכות ובהמשך ל) השבת"?

ד. ויש לומר הביאור בזה:

בהדגשת השייכות דספירת העומר לחג הפסח (שספה"ע היא ממחרת הפסח) מרומז התוכן והחידוש שבספירת העומר - שעבודת האדם (ספה"ע) היא (לא רק בענינים השייכים לגדרי האדם והעולם, אלא גם) בהמשכת וגילוי הענינים שלמעלה מגדרי האדם והעולם, היינו, שעניני חג הפסח שלמעלה מהעולם שנתגלו ע"י הקב"ה, יומשכו ויתגלו בפנימיות (באדם ובעולם) ע"י עבודת האדם, שע"י ישנם ב' המעלות גם יחד: גילוי אלקות שלמעלה מהעולם, וביחד עם זה, נמשך וחודר בגדרי העולם וע"י עבודת האדם בעולם.

26) אמור כג, ב.

27) פרש"י ר"ה כה, א (ד"ה אתם).

28) ברכות מט, א.

29) ביצה יז, א.

עדיין בגלות, ועוד ועיקר - בגלות פנימי בעניני עבודת השם.

הדבר היחיד שיכולני לעשות - למסור הענין אליכם: עשו כל אשר ביכלתכם - ענינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון - להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

ויה"ר שסוכ"ס ימצאו עשרה מישראל ש, יתעקשו שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובודאי יפעלו אצל הקב"ה - כמ"ש⁵² ,כי עם קשה עורף הוא (למעליותא⁵³, ולכן) וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו" - להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש⁵⁴.

ז. וכדי למהר ולזרוז עוד יותר ע"י הפעולה שלי - אוסיף ואתן לכאור"א מכם שליחות ימצוה ליתן לצדקה, וגדולה צדקה שמקרבת את הגאולה⁵⁵.

ואני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא תעשו אתם כל אשר ביכלתכם.

ויה"ר שימצאו מכם אחד, שנים, שלשה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות, ועוד והוא העיקר - שיפעלו שתהי' הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

52) תשא לד, ט.

53) ראה שמור"ר ספמ"ב. הובא בתו"א מג"א

קכג, סע"ב. לקו"ת בלק סז, ד.

54) להעיר, שהפסוק, כימי צאתך מארץ

מצרים אראנו נפלאות" הוא תשובת הקב"ה

לתפלת הנביא על הגאולה (רד"ק ומצו"ד עה"פ).

55) ב"ב י"ד, א. וראה תניא פל"ז.

(,חזקה" בענין ה"יד", ,בחוק יד"⁴⁷) - ,יד חזקה"⁴⁸, ,יד רמה"⁴⁹, ,יד הגדולה"⁵⁰ (שנאמרו בנוגע להגאולה ממצרים), וממנו באים להספירה דיום ט"ו לעומר, שרומזו ושייך לשלימות הלבנה (קיימא סיהרא באשלמותא⁵¹), ודוגמתו בישראל שעתידים להתחדש כמותה (כנ"ל ס"ד).

ו. ע"פ האמור לעיל ע"ד הדגשת ענין הגאולה (במיוחד) בזמן זה - מתעוררת תמיהה הכי גדולה: היתכן שמבלי הבט על כל הענינים - עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש?! . . . דבר שאינו מובן כלל וכלל!

ותמיהה נוספת - שמתאספים עשרה (וכו"כ עשירות) מישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואעפ"כ, אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא ליצלן, שמישיח לא יבוא בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא ליצלן!!

גם כשצועקים, "עד מתי" - ה"ז מפני הציווי כו', ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בודאי ובודאי שמישיח כבר ה' בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני"י ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחרי שכל מה שנעשה עד עתה, לא הועיל, והראי', שנמצאים

47) בא יג, ג. יד. טז.

48) שם, ט.

49) בשלה יד, ה.

50) שם, לא.

51) זהר ח"א קג, רע"א. ח"ב פה, רע"א. ועוד.

וראה שמור"ר פט"ו, כו.

ומיום ב' דראש חודש, א' אייר, באים לב' אייר - יום הולדתו של אדמו"ר מהר"ש:

מקובל אצל חסידים הפתגם ע"ד מעלת יום הולדתו בספירת, תפארת שבתפארת³⁴. וענין זה קשור גם עם הנהגתו המיוחדת באופן ד"לכתחילה אריבער³⁵, כפתגמו המפורסם: "די וועלט זאגט אז ווען מען קען ניט ארונטער גייט מען אריבער, און איך זאג אז מ'דארף לכתחילה אריבער" (העולם סבור שכשאי אפשר ללכת מלמטה הולכים מלמעלה, ואני סבור - אומר ומורה אדמו"ר מהר"ש - שמלכתחילה צריך ללכת מלמעלה).

וע"פ הסדר ד"לכתחילה אריבער - ה"ז פועל גם מלמפרע, היינו, שכל הענינים דהימים שלפנ"ז (החל מיום כ"ז ניסן) נעשים, מלכתחילה אריבער ובאופן ד"תפארת שבתפארת".

ה. ומעלה נוספת - מצד ימי הספירה:

התוכן דימי הספירה, הימים שבין חג הפסח (זמן חירותינו) לחג השבועות (זמן מתן תורתנו), יציאת מצרים בשביל קבלת התורה, הוא - היציאה מהגלות³⁶ אל (הגאולה, שאז תהיי) השלימות דמתן-תורה³⁷, תורה חדשה³⁸

34. "היום יום" ב' אייר. ובכ"מ.

35. אג"ק אדמו"ר מהרי"צ ח"א ע' תריז. ועוד.

36. ש"כ המלכות (גלויות) נקראו ע"ש מצרים כו" (ויק"ר שבעה ע"ב).

37. להעיר, שבתן-תורה (ביום החמישים לספחה) מתגלה שער הגו"ן (ראה לקו"ת במדבר יו"ד, ד ואילך. ובכ"מ), ר"ת "נפלאות", ורומז לנו"ן פלאות (ח"א רסא, ריש ע"ב).

38. וכיון ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא" (ח"ב קסא, ריש ע"ב. ועוד), ה"ז פועל גם

מאתי תצא³⁹.

ובהדגשה יתירה בקביעות שנה זו שפסח חל בשבת - כדאיאת במדרש⁴⁰ "שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי הן תמימות. . . כשיבוא פסח בשבת ויתחילו לספור במוצאי שבת, שאז השבתות הן תמימות", "שמתחילות באחד בשבת ומסיימות בשבת"⁴¹, היינו, שהענין ד"תמימות" הוא בשלימות נעלית יותר⁴², תמימות שבתמימות - גם ענין הגאולה שבימי הספירה הוא בשלימות נעלית יותר.

ומעלה מיוחדת בהספירה הפרטית דימים אלה⁴³:

בנוגע לספירת הימים - באים מהספירה דיום י"ב לעומר (כ"ז ניסן), כנגד י"ב שבטים (השלימות דכלל ישראל שתהיי בהגאולה העתידה), להספירה דיום י"ג לעומר (כ"ח ניסן), הגימטריא ד"אחד"⁴⁴ ("ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד"⁴⁵), וממנו באים להספירה דיום י"ד לעומר (ערב ר"ח), שרומז לג' הידות⁴⁶

בהעולם - "השמים החדשים והארץ החדשה" (ישע"י סו, כב), ועאכו"כ החידוש בישראל (שבשבים נברא העולם) - "כן יעמדו זרעם ושמכם" (ישע"י שם. וראה לקו"ת בסופו).

39. ישע"י נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג.

40. פסדר"כ פ"ה. פס"ר פ"ה. לקו"ת פ"א, ג. ראב"ן ספ"ו. ראב"ה פסחים סתק"ו. רוקח סרצ"ה (הובא במ"כ לקו"ת שם).

41. פרש"י מנחות סה, ריש ע"ב.

42. ראה לקו"ש ח"ב ע' 145.

43. להעיר, שבשיעור הרמב"ם דערב שבת לומדים דיני ספחה (הל' תמידין ומוספין ספ"ו).

44. להעיר, ש"בא (שילה) - ביאת משיח - בגימטריא "אחד" (סיחת אחש"פ תרצ"ט סה"ש תרצ"ט ע' 329). נת' בשיחת אחש"פ תשכ"ט (לקו"ש ח"א ע' 88).

45. זכר"י ד', ט.

46. ראה לקו"ת נשא כא, ב ואילך. ובכ"מ.

הבחי' שלמעלה מגדרי העולם, שזהו הגילוי דמתן-תורה³².

ה. וענין זה ניכר בגלוי בפסח שחל בשבת:

ובהקדים - שאף שבמדרש נתפרש רק השלימות דימי הספירה, שכש"יתחילו בספור במוצאי שבת, ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית", מ"מ, כיון שמעלה זו היא כשחל פסח בשבת, מסתבר לומר, שהשלימות היא גם בפסח עצמו³³, כי, להפירוש ד"שבתות תמימות", כששת ימי בראשית", הפירוש ד"ממחרת (השבת) (פסח) הוא, "ממחרת שבת בראשית"³⁴ (פסח שחל בשבת).

וההסברה בזה:

בנוגע לחג הפסח - כשחל בשבת ניכר בגלוי הדילוג והפסיחה (פסח) גם לגבי השלימות דשבת ("ממחרת השבת"³⁵), היינו, דילוג ופסיחה למעלה מגדרי העולם.

ובנוגע לימי הספירה - שכשהתחלת הספירה היא במוצאי שבת ("ממחרת

וענין זה מרומז ומבואר בפסוק "וספרתם לכם ממחרת השבת גו' שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום":

"ממחרת השבת" פירושו מבחי' שלמעלה מהשבת³⁶, היינו, בחי' שלמעלה גם מהשלימות דעולם (שבת), למעלה לגמרי מגדרי העולם. וזהו הטעם שהכתוב מדגיש השייכות לחג הפסח בלשון "ממחרת השבת" ולא "ממחרת היו"ט" - להורות על מעלת הגילוי דחג הפסח שהוא למעלה (לא רק מיו"ט, שתלוי בעבודת בני, אלא למעלה גם) משבת ש"מקדשא וקיימא", למעלה לגמרי מגדרי העולם.

ועו"נ "וספרתם לכם ממחרת השבת" - שהעבודה דספחה"ע היא להמשיך מהבחי' שלמעלה מגדרי העולם, מןמחרת השבת", שתתגלה ותחדור בגדרי העולם, "שבע שבתות", ועי"ז ("שבע שבתות) תמימות תהיינה", כיון שב"שבע שבתות" (גדרי העולם) נמשך ונתגלה ועד שנעשים חדורים בהשלימות האמתית ("תמימות") שלמעלה מגדרי העולם.

וממשיך בכתוב "עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום" - שע"ז באים לבחי' שלמעלה יותר מהשבת השביעית ("ממחרת השבת השביעית"), שזהו"ע שער החמישים ("תספרו חמישים יום") דבינה, שאין ערוך לשבעת המדות שבהם נברא העולם, וזוהי השלימות האמתית דהעולם שנעשית ע"י העבודה דספחה"ע ("שבע שבתות תמימות תהיינה"³¹) - שנמשך ומתגלה בו גם

30. ראה ספר הליקוטים (דא"ח להצ"צ) ערך ספחה"ע ע' תקעט ואילך. וש"נ.

31. וענין זה בכל שבת - שנוסף על הקדושה שמלמעלה, מקדשא וקיימא", נמשכת קדושה נעלית יותר ע"י עבודת האדם, כמ"ש, זכור את

יום השבת לקדשו" (יתרו כ, ח), וקראת לשבת עונג" (ישע"י נח, יג), ובלשון חז"ל (שבת קיה, סע"א) "המענג את השבת" (ראה אזה"ת אמור שם). וראה לקמן הערה 46.

32. ראה לקו"ת במדבר יו"ד, ד ואילך. וראה גם אזה"ת לתהלים (יהל אור) עה"פ תורת ה' תמימה (ע' סו ואילך).

33. ואדרבה: הקביעות דפסח בשבת היא סיבת השלימות דימי הספירה.

34. מנחות סה, ב.

35. לא רק "ממחרת (למעלה מ)היו"ט" שתלוי בעבודת בני, אלא גם "ממחרת (למעלה מ)השבת", ש"מקדשא וקיימא" (כנ"ל ס"ד). - ולהעיר, שהפירוש "ממחרת היו"ט" הוא בתושב"ט, ע"י הלימוד דבני" בהדרשות שהתורה נדרשת בהם, משא"כ "ממחרת השבת" הוא הפירוש הפשוט בתושב"ט (גילוי מלמעלה) שגם הצדוקים מודים בה.

השבת" כפשוטו) ואז השבתות הן תמימות כששת ימי בראשית, ניכר בגלוי שהבחי שלמעלה מגדרי העולם (ממחרת השבת) נמשכת וחודרת בגדרי העולם (ימי בראשית).

ומזה מובן שב' הקצוות שבכללות הענין דספה"ע (בכל השנים) - גילוי בחי' שלמעלה מהעולם, ממחרת השבת, והמשתנה בגדרי העולם, שבע שבתות - ניכרים ובהדגשה בפסח שחל בשבת³⁶.

ו. ובפרטיות יותר - מודגשת השלימות דימי הספירה בפסח שחל בשבת בימי הספירה שבחג הפסח עצמו:

ימי הספירה שבחג הפסח - מיום שני דפסח (ממחרת השבת) עד אחרון של

36) ועפ"ז "ל הרמו בה"סימן" ד"תמימות" - בזמן שאין ישוע ושכני' ביניהם:

"ישוע", אותיות "וישע", ש"ע נהורין, רומז על דרגת האלקות שלמעלה מהעולם, בחי' טוכ"ע, ו"שכני", אותיות "שכינה", רומז על דרגת האלקות ששוכנת ומתלבשת בעולם, בחי' תחכ"ע. והסדר הרגיל (ברוב השנים) הוא ש"ישוע ושכני" באים בין פסח לעצרת, היינו, שהמשכת בחי' "ממחרת השבת" ב"שבע שבתות" (עי' העבודה דספה"ע שבין פסח לעצרת) היא באמצעות "ישוע ושכני", השתלשלות וירידה מבחי' טוכ"ע ("ישוע") לבחי' ממכ"ע ("שכני").

ו"אימתי הן תמימות (תכלית השלימות בב' הקצוות, דרגא הכי נעלית, שהודרת בגדרי העולם) בזמן שאין ישוע ושכני' ביניהם - שהמשכה והגילוי ד"ממחרת השבת" ב"שבע שבתות" (בין פסח לעצרת) אינה ע"י ההשתלשלות דטוכ"ע וממכ"ע ("ישוע ושכני"), אלא באופן שדרגת האלקות שלמעלה מהעולם נמשכת ומתגלה וחודרת בגדרי העולם, כי, הגילוי ד"ממחרת השבת" הוא מדרגא נעלית יותר גם מבחי' טוכ"ע (ששייך לעולמות, סובב כל עלותיו), ולכן נמשכת וחודרת בגדרי העולם שלא ע"י אמצעות בחי' טוכ"ע וממכ"ע.

לוחות אחרונות)²⁴, ששלימותו בהגאולה העתידה שאז יהיו הנישואין דכנס"י והקב"ה²⁵.

וממנו באים לראש חודש, מולד הלבנה, ודוגמתו בישראל (שדומין ללבנה ומונין ללבנה²⁶) - "שהם עתידים להתחדש כמותה"²⁷, בהגאולה העתידה. ובנדוד"ד שר"ח הוא ב' ימים - באים מיום ראשון דר"ח ליום שני דר"ח (שבו מתחיל מנין ימי החודש²⁸), שבה מודגש ענין הגאולה שבר"ח באופן כפול²⁹.

ומעלה יתירה בקביעות שנה זו שערב ראש חודש חל ביום השבת³⁰:

כשערב ר"ח חל בשבת - מקדימים הענינים ד"יום כיפור קטן" (ששייכים לערב ר"ח) להימים שלפני השבת³¹ (כיון שביום השבת אין אומרים תחנון), וביום השבת, ערב ר"ח ממש, ישנה רק עבודה של שמחה - "וביום שמחתכם אלו השבתות"³².

ועוד ועיקר: כשערב ר"ח חל בשבת מודגש בו ענין הגאולה גם מצד ענינו של יום השבת - מעין ודוגמת "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"³³.

24) תענית כו, ב ובפרש"י, שם ל, ב.
25) שמור"ד ספט"ו.
26) ראה סוכה כט, א. כ"ר פ"ו, ג. אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך.
27) נוסח קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).
28) שהרי יום א' דר"ח נמנה ליום ה'ל' דהחודש שלפניו (שוי"ע אה"ע סק"ו ס"ו).
29) ולהעיר, כ"פ"ל" עצמו שייך לגאולה (ראה פרדר"א פמ"ח. ועוד. ד"ה לך תרכ"ז. תר"ל).
30) כמודגש בהפטורת היום - "מחר חודש".
31) להעיר מהשקו"ט בנוגע לדחיית היום, כיפור קטן" ליום חמישי (ראה פ"ח שבעה ע"ה).
- ובה מודגשת יותר השייכות דערב ר"ח ליום זה.
32) ספרי בעלותך י"ד, י"ד.
33) תמיד בסופה.

כללות השבוע - פרשת שמיני¹⁷, ש"שמיני" קשור עם ענין הגאולה¹⁸. ובשבוע דפרשת שמיני עצמו - השבוע השלישי דפרשת שמיני, "חזקה" בהענין ד"שמיני".

והיום בשבוע - ערב שבת¹⁹ שבו קורין פרשת שמיני כולה, ובקביעות שנה זו קורין "ויהי ביום השמיני" בפעם השמינית - שמיני שבשמיני (גאולה שבגאולה - תכלית השלימות בגאולה).

ד. ויש להוסיף במעלת היום - מצד הקשר והשייכות להימים הבאים²¹:

מכ"ח ניסן באים לכ"ט ניסן - ערב ראש חודש (אייר²²), שנקרא "יום כיפור קטן"²³ - מעין ודוגמת ענינו של יוה"כ פ, "יום חתונתו" (יום הכיפורים שניתנו בו

17) כח"ל (המקום שבו נמצאים לעת-עתה (בזמן הגלות) רוב מנין רוב בנין דבנ"י. ובאה"ק - בשבוע שחתברך מפרשת שמיני.
18) כמארז"ל (ערכין יג, ב), "כינור . . של ימות המשיח שמונה".
19) להעיר, שבשיעור חומש דיום הששי מדובר אודות ד' החיות טמאות שרומזים לד' מלכיות (גלויות) שיתבטלו בגאולה העתידה (ראה ויק"ר סוף פרשתנו).

20) ביום השבת - בציבור, ובערב שבת - ביחיד, שנים מקרא ואחד תרגום (טוש"ע ואה"ז או"ח סרפ"ה). ולהעיר, שמנהג נשיאי חב"ד להתחיל שמו"ת (פרשה או שתיים) בליל ששי ("היום יום" ד' טבת).
21) ובהדגשה יתירה בנדוד"ד מצד ימי השבוע - ששבת שייך לערב שבת ("מי שטרה בערב שבת יאכל בשבת"), והימים שלאחרי השבת שייכים לשבת, ובמילא גם לערב שבת.
22) ר"ת אברהם יצחק יעקב ורחל (מאו"א א, פד, ועוד) - ד' רגלי המרכבה, שבה מודגש במיוחד העלוי דרגל הרביעי (דהמרכבה), שקשור עם דוד ("זח"א רמח, ב. ועוד) - דוד מלכא משיחא.
23) פר"ח לאו"ח סתי"ז (מהרמ"ק). של"ה (קכ, ב. קעט, א. ועוד). יעב"ץ בסידורו. ועוד. וראה אוה"ת כ"א ע' רנב. וראה גם נ"כ האו"ח שם.

נסתר. וכיון שראיית הנפלאות היא מצד דרגא נעלית יותר באלקות, „אראנו“ דייקא, באים גם ה,נפלאות גדולות“ ש,הוא לבדו יודע שהוא נס“ בראי מוחשית לעיני בשריו.

ובזה גופא - ב' סדרים: הסדר מצד מציאות העולם (כתיבת שטרות) - „נפלאות אראנו“ - כי, מצד מציאות העולם (מלמטה למעלה) ה"ז „נפלאות“ שלמעלה מגילוי, והתגלותם היא ע"י פעולה מיוחדת ד,„אראנו“. והסדר מצד התורה (לשון הכתוב) - „אראנו נפלאות“ - שמלכתחילה ישנו הגילוי („אראנו“ ד,נפלאות“ שלמעלה מגדרי העולם (מלמעלה למטה).

ויש בזה מה שאין בזה: ב,„אראנו נפלאות“ (מלמעלה למטה) - מתגלית דרגא נעלית יותר באלקות, אבל הגילוי הוא (בעיקר) מלמעלה, ולא מצד גדרי התחתון (עולם); וב,נפלאות אראנו“ - ה"ז מצד גדרי התחתון, אבל לא מתגלית דרגת האלקות שלמעלה לגמרי מהעולם.

והשלימות האמיתית היא בצירוף שניהם גם יחד („נפלאות אראנו“ ו,„אראנו נפלאות“) - שמתגלית דרגת האלקות שלמעלה לגמרי מהעולם, וביחד עם זה, נמשכת וחודרת ונעשית מצד גדרי העולם.

ולכל לראש ובעיקר - התגלות הנפלאות שאודותם מדובר בכתוב - „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“, התגלות הנפלאות¹² דגאולה

11) להעיר מהמבואר באוה"ת (נ"ך עה"פ ע') תפוז. ובארוכה ביהל אור ס"ע קגג ואילך) השייכות ד,„אראנו נפלאות“ ל,נפלאות גדולות לבדו, עיי"ש.

12) „נפלאות“ - גם בערך להנסיים ונפלאות דיצי"מ (ראה אוה"ת נ"ך שם. ושי"ג).

האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ג. ובשנה זו עצמה - נוסף עוד יותר מצד כללות החודש והיום בחודש, כללות השבוע והיום בשבוע:

חודש ניסן הוא „חודש של גאולה“¹³, שבו היתה היציאה (גאולה) ממצרים („ימי צאתך מארץ מצרים“), ובו תהי' הגאולה העתידה („אראנו נפלאות“), כמארז"ל¹⁴: „בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל“.

ובחודש ניסן עצמו - הלילה (ש(באמצע) ומחבר יום כ"ז ניסן ויום כ"ח ניסן):

כ"ז (ניסן) - אותיות „זך“ ע"ד „שמן זית זך“¹⁵, מלשון בהירות - מורה ומדגיש הגילוי („אראנו“) ד,„ניסן“ (גאולה).

ויש להוסיף בנוגע למעלת מספר כ"ז - ט' פעמים ג', היינו, שענינו של ניסן (גאולה) הוא באופן של שילוש משולש ד,„חזקה“ („בתלת זימני הוי חזקה“¹⁶), ג' פעמים ג' - ג' פעמים, ע"ד המדובר כמ"פ בנוגע לכללות השנה (שמודגש בה ענין הגאולה), שהתחלתה וראשיתה בג' ימים רצופים של קדושה, שחוזרים ונשנים (בחו"ל) ג' פעמים (בר"ה, בסוכות, ובשמע"צ ושמת"ת).

וכ"ח (ניסן) - אותיות „כח“ - מורה ומדגיש החוזק והתוקף דניסן (גאולה), כולל ובמיוחד - בפשטות - (נתינת) ה,„כח“ להבאת הגאולה בפועל ממש.

והוספה יתירה - מצד ענינו של כללות השבוע והיום בשבוע:

13) שמור"פ פט"ו, יא.

14) ר"ה יא, רע"א. שמור"פ שם.

15) ר"פ תצוה. אמור כד, ב.

16) ב"מ קו, ריש ע"ב. ושי"ג.

ועוד ועיקר:

אחרון של פסח הוא יו"ט שני (של גליות) דשביעי של פסח, שבו ה"י (גמר) ושלימות היציאה ממצרים ע"י קריעת ים סוף⁴⁸.

ומבואר בדרושי חסידות⁴⁹ שבקריעת ים סוף נעשה החיבור דים ויבשה, עלמא דאתכסייא ועלמא דאתגלייא, אצילות ובי"ע, ובוה גופא בב' אופנים: (א) דעת הזוהר⁵⁰ שהחיבור הוא באופן של העלאה מלמטה למעלה, (ב) דעת הארז"ל⁵¹ שהחיבור הוא באופן של המשכה מלמעלה למטה, ו„אלו ואלו דברי אלקים חיים“⁵² - שהחיבור הוא בב' האופנים, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה.

ומזה מובן שגם בקריעת ים סוף (ענינו של שביעי של פסח, שאחרון של פסח הוא היו"ט שני שלו) מודגש גילוי בחי' שלמעלה מהעולם שנמשכת וחודרת בגדרי העולם - כיון שהחיבור דים (בחי' למעלה מהעולם) ויבשה (עולם) הוא הן באופן של גילוי והמשכה מלמעלה, שבוה מודגשת מעלת האור למעלה מגדרי העולם, והן באופן של העלאה מלמטה למעלה, שבוה מודגשת המשכתו מצד

והמשכתה בגדרי העולם, „שבוע שבתות“ - שהדילוג ופסיחה בפסח (שחל בשבת) עצמו [שעיקרו מיום שני דפסח, דילוג ופסיחה גם לגבי יום ראשון דפסח⁴², והולך ומוסיף בהדילוג ופסיחה במשך שבועה ימים] הוא בשבעת ימי השבוע, גדרי העולם, ולא עוד אלא שנמשך בשבעת המדות שבמדת החסד שעל ידה נעשה בנין העולם, כמ"ש⁴³, „כי אמרתי עולם חסד יבנה“, וזוה מובן גם בנוגע לבנין העולם ע"י עבודת האדם, שעיקרו ע"י העבודה בבירור מדת החסד.

ז. ובפרטיות יותר (בחג הפסח עצמו) - בנוגע לאחרון (שמיני) של פסח שחל בשבת:

לכל לראש - שבהי' שמיני שלמעלה משבעת ימי ההיקף דפסח, נמשכת וחודרת ביום השבת, שבו נעשית השלימות („ויכולו“⁴⁴) דכל ששת ימי בראשית, שלימות העולם (כולל ובמיוחד - שלימות העולם שע"י עבודת האדם, כמארז"ל⁴⁵ „כל האומר ויכולו בערב שבת . . נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית“⁴⁶).

42) משא"כ הדילוג והפסיחה דיום ראשון דפסח הוא ביחס למעמד ומצב שלפני פסח.
43) תהלים פט, ג. וראה סה"מ תש"ח ריש ע' 273. ושי"ג.

44) בראשית ב, א. וראה אוה"ת עה"פ.

45) שבת קיט, רע"ב.

46) ראה אוה"ת בראשית (כרך ג) תקו, ב: „כי מצד מע"ב פ"י ויכולו השמים הוא ע"ד לכל תכלה ראיתי קץ, שהכח המאיר בהם הוא בבחי' גבול ותכלית, אך עי"ז שאומר ויכולו ומעיד על מע"ב ה"ז מכלל קיום מצות שבת, והיא בבחי' רחבה מצותך מאד, בלי גבול, א"כ עי"ז ממשך המשכת אור א"ס ממש במע"ב, ולכן שפיר נעשה שותף להקב"ה. ובהמשך הענין מביא מת"א (יתרו סט, סע"ג ואילך) ש,השבת עצמו נק' שבת בראשית . . ועי"י קיום המצוות ממשך בהשבת . . מלמעלה מבחי' ראשית“ - דיש לומר, שזוה ע"ד הענין ד,„ממחרת השבת“, למעלה מבחי' השבת.

47) באופן שנתבטל לגמרי האפשרות דפסח ממצרים, כיון ש,וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים“ (בשלה יד, ל).

48) להעיר ממ"ש בהפטרות אחרון של פסח: „והחרים ה' את לשון ים מצרים והניף ידו על הנהר גו' כאשר היתה לישראל ביום עלותו מארץ מצרים“ (ישע"י יא, טו-טז) - שזוה תוכן הענין דקריעת ים סוף (שקורין בתורה בשביעי של פסח), ובאופן נעלה יותר (ראה לקו"ת צו טו, ד ואילך. ובארוכה - המשך והחרים תרל"א. ובכ"מ).

49) סידור (עם דא"ח) שער ההמ"צ רפט, ד ואילך. ובארוכה - המשך והחרים תרל"א.

50) ח"ב מת, ב.

51) פע"ח שער ההמ"צ פ"ח.

52) עירובין יג, ב. ושי"ג.

שיחת אור ליום ועש"ק פ' שמיני, כ"ח ניסן ה'תנש"א

– לאחרי תפלת ערבית –

נפלאות" [אל"ף ר"ת, "אראנו"] לפני הנו"ן ר"ת, "נפלאות") – כלשון הכתובי "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", ושניהם גם יחד.

וההסברה בה:

"נפלאות" (כשלעצמם) – יכולים להיות גם באופן שאינם נראים בגלוי, כמאמרז"ל⁵ שישנם נסים ש,אפילו בעל הנס (ועאכו"כ אחרים) אינו מכיר בניסו", ועד"ז בנוגע ל"נפלאות" שלמעלה מ"נסים". ואדרבה: יתכן שלא יראו ה"נפלאות" מצד גודל מעלתם (למעלה מנסים) – כמ"ש, "לעושה נפלאות גדולות לבדו", שלהיותם, נפלאות גדולות", לכן, הוא לבדו יודע שהוא נס, אבל בעל הנס אינו מכיר בניסו"⁶.

וההוספה ד"אראנו" – שה"נפלאות" נראים בגלוי ברא" מוחשית לעיני בשר (אראנו" כפשוטו), כיון שהקב"ה מראה ה"נפלאות" ("אראנו"), כלומר, ראיית הנפלאות היא (לא בגלל שאינם, נפלאות גדולות" ח"ו, אלא) בגלל ההשתדלות וההתעסקות דהקב"ה בכבודו ובעצמו שבכחו וביכולתו להראות גם, נפלאות גדולות" ש,הוא לבדו יודע שהוא נס".

ויש להוסיף ע"פ הדיוק בלשון הכתוב "אראנו (נפלאות)", בלשון נסתר, ולא בלשון נוכח ("אראך")¹⁰ – שמורה על דרגא נעלית יותר באלקות שהיא באופן

(5) מיכה ז, טו.

(6) נדה לא, א.

(7) תהלים קלו, ד.

(8) פרש"י נדה שם.

(9) "אין מקרא יוצא מידי פשוטו" (שבת סג, א.

וש"נ).

(10) ראה חז"ב נד, סע"א: "אראך מבעי ליי".

א. בעמדנו ב"יום זכאי" (בכלל, ובפרט) בנוגע להענין הכי עיקרי דגאולה האמיתית והשלימה,

– מצד כו"כ ענינים: כללות השנה, כללות החודש וכללות השבוע, וגם היום הפרטי בחודש והיום הפרטי בשבוע, כולל ובמיוחד מצד ענינו של היום והשבוע בספירת העומר, "מצוה: למימי יומי ומצוה למימי שבועי"¹ –

יש לעורר ולהזכיר ולהדגיש עוד הפעם ע"ד גמר ושלימות מעשינו ועבודתנו להבאת הגאולה האמיתית והשלימה, כדלקמן.

ב. ובהקדם הזכרת מעלת הזמן ("יום זכאי") בשייכות להגאולה, ולכל לראש – מצד כללות השנה:

דובר כמ"פ במשך השנה ע"ד הר"ת דהשנה כפי שנקבע ונקרא בפי בני: "הי תהא שנת נפלאות אראנו" [נו"ן ר"ת "נפלאות"] לפני האל"ף ר"ת, "אראנו" – כבכתבת זמני שטרות שצריכים לכתוב העשירות (נו"ן) לפני היחידותי ("אל"ף)], או "הי תהא שנת אראנו

(1) ראה תענית כט, א. ערכין יא, ב. וראה גם פרש"י עה"ת בהעלותך ט, ו. תצא כב, ה.

(2) מנחות טו, א.

(3) ויש לומר, שמצד החשיבות המיוחדת ד"זומי" ו"שבועי" בנוגע לספירת העומר, נוסף הדגשה יתירה גם בכללות ענינו של היום והשבוע (מצד הבריאה). ובפרט בקביעות שנה זו שפסח חל בשבת, והתחלת ספירת העומר במוצאי שבת, שאז השבתות הן תמימות כימי בראשית (כדלקמן ס"ה), שבה מודגשת ההשפעה ההדדית שבין ימי ספח"ע וימי בראשית (כמדובר בארוכה בהתוועדות דאש"פ סה"ש תנש"א ח"א ע' 447 (לעיל ע' 66) ואילך).

(4) ראה שו"ע אה"ע סקכ"ו ס"ה ובנ"כ.

ובגדרי העולם.

ויש להוסיף, שענין זה מודגש גם בהיבור דשביעי של פסח ואחרון של פסח (ב' ימים דיו"ט א')⁵³ – שהיו"ט דשביעי של פסח הוא מן התורה, שבו מודגש בעיקר הגילוי מלמעלה, והיו"ט דאחרון של פסח הוא מדרבנן⁵⁴, שבו מודגשת בעיקר ההמשכה והפעולה מצד ובגדרי העולם, שעיו"ן נוסף עליו גדול יותר, כמובן ממארו"ל⁵⁵, "חמורים וערבים דברי סופרים יותר מדברי תורה"⁵⁶.

ה. עפ"ז יש לבאר גם הקשר והשייכות דהקביעות דפסח בשבת לקביעותו בפרשת שמיני:

אע"פ ש"שבת" ו"שמיני" הם ב' דרגות שונות וחלוקות זמ"ז, ששבת מורה על שלימות העולם, ושמיני מורה על בחי' שלמעלה מהעולם (כני"ל ס"א) – הרי השבת דפסח (שעליו נאמר, מומחרת השבת") הוא באופן של דילוג ופסיחה למעלה משלימות העולם, בחי' שמיני⁵⁷.

(53) ועד"ז בארץ ישראל – החיבור דשביעי של פסח (כפי שכולל גם הענינים דאחרון של פסח) ואסרו חג (ובפרט ש,אסרו חג" הוא מלשון קשירה, ועד לקשירה, בעבותים).

(54) ועאכו"כ אסרו חג בארץ ישראל.

(55) ראה סנהדרין פח, ב – במשנה. ירושלמי שם פ"א ה"ד, ועוד.

(56) ויש לומר, שהמעלה דדברי סופרים שבאחרון של פסח (ובאה"ק – אסרו חג) נמשכת ופועלת גם בשביעי של פסח, כיון שהשייכות שבניהם (ובפרט השייכות ד"אסרו חג", קשירה בעבותים) היא באופן שמשפיעים זה על זה.

(57) ראה אוה"ת אמור ס"ע קסז: "הפי' ממחרת השבת מבחי' שלמעלה מהשבת. . ועד"ל למנצח על השמינית כו".

ומזה מובן שבחי' "ממחרת השבת" (בחי' שמיני) שניכרת בגלוי בפסח שחל בשבת (דילוג ופסיחה גם לגבי שלימות העולם) היא בהדגשה גדולה יותר בשבת דפסח שבפרשת שמיני – שמיני שבשמיני.

ובפרטיות יותר – הקשר והשייכות דהקביעות דפסח בשבת ובפרשת שמיני (דילוג והפסיחה גם לגבי שלימות העולם שבשבת, בחי' שמיני) מודגש בהקריאה ד"ויהי ביום השמיני" שמונה פעמים (כנ"ל ס"א), בחי' השמינית שבבחי' שמיני גופא⁵⁸, ומהם – במנחת שבת⁵⁹ דיום ראשון דפסח (עליו נאמר, ממחרת השבת"), (ועוד יותר) במנחת שבת⁶⁰ דיום שמיני דפסח⁶⁰.

וענין זה מודגש גם בהשלימות שבימי הספירה, "שבע שבתות תמימות תהיינה", "תמימות כששת ימי בראשית", עיו"ן שבגדרי העולם ("ימי בראשית") נמשכת הבחי' שלמעלה מהעולם ("ממחרת השבת") – ששבעת ימי השבוע (מיום ראשון עד יום השבת) דשבוע הראשון שקשור עם מדת החסד, מדה הראשונה והעיקרית שבה נעשה בנין העולם, הם

(58) ויש לומר, שגילוי זה ישנו כבר גם בהתחלת הזמן דפרשת שמיני, כיון שיודעים מלכתחילה שיקראו "ויהי ביום השמיני" שמונה פעמים.

(59) להעיר, שמנחת שבת, "רעוא דרעיון", היא דרגא יותא נעלית בשבת גופא – ע"ד ובדוגמת הבחי' ד"ממחרת השבת".

(60) ובארץ הקודש – בהקריאה דפרשת שמיני כולה (בשחרית) דשבת אסרו חג, שבה מסיימים וחותמים (בארץ הקודש) הקריאה בפרשת שמיני.

(* ודוגמתו בחז"ל – שהקריאה ד"ויהי ביום השמיני" במנחת שבת דאחרון של פסח היא בפעם החמישית, שבה נשלם עיקר הענין, כני"ל הערה 2.

(* ואולי י"ל שהמעלה ד"אסרו חג" (ובנוד"ד, הקשירה בעבותים ליום שלפניו) ישנה גם באחרון של פסח (כיון שיו"ט שני מוסיף, ולא גורע ח"ו).

יותר גם השלימות דגילוי שער הנו"ן שבגאולה העתידה.

יא. ויה"ר שבעמדנו בסעודת משיח באחרון של פסח שחל בשבת ובפרשת שמני, שבו מודגש ביותר ענין הגאולה – תבוא הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש, ותיכף ומיד ממש.

ובפשטות – שהמשך דסעודת משיח בהתוועדות זו יהי' ביחד עם משיח צדקנו⁹⁷, ועאכו"כ ברכת המזון שבסיום

97 כולל גם שתיית הדי' כוסות, וניגוני שמחה* – שיהיו כנגד ד' לשונות של גאולה

* לאחר חלק זה דהשיחה – צוה כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן (שמונתעשרת) הניגונים של רבותינו נשיאינו וניגונו: "שלוש תנועות" (דבעש"ט המגיד ואדה"ז), "בני היכלא" (לאדמו"ר הזקן), "הקאפעליע" (לאדמו"ר האמצעי), "ינון ה" (להצ"צ), "לכתחילה אריבער" (לאדמו"ר מהר"ש), ניגון הכנה (לאדמו"ר מהורש"ב), "הבינוני" (לאדמו"ר מהור"צ), "אתה בחרתנו" (לכ"ק אדמו"ר שליט"א), (המור"ל).

ושאר הפסוקים שלאח"ז בתיאור מעלותיו של המשיח (,ונחה עליו רוח ה' וגו' והריחו ביראת ה' וגו'⁶⁸), ובתיאור מצב העולם בימות המשיח (,וגר⁶⁹ זאב עם כבש וגו'⁷⁰).

ג) באחרון של פסח (לאחרי מנחה) אוכלים סעודת משיח⁷¹ (כולל גם שתיית ד' כוסות שהם כנגד ד' לשונות של גאולה⁷²), כמנהג⁷³ הבעש"ט⁷⁴ שנתגלה

שהיתה בליל הפסח (מגילה לא, א ובפרש"י, טושו"ע (ואדה"ז) או"ח ס"ח ס"ח (סי"ג), וסומכים לזה הגאולה העתידה שאף היא תהי' בפסח, דקיי"ל כ"י יהושע (ר"ה יא, רע"א) שבניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל (ראה מחזור ויטרי במקומו).

ולהעיר מהשייכות דסנתחריב וחזקיהו (שגאולתו היתה ע"י מפלת סנחריב) לגוג ומגוג ומשיח – כמארז"ל (סנהדרין צד, א), "ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח וסנחריב גוג ומגוג".

ויש להוסיף, שאף שבפועל לא נעשה חזקיהו משיח, ולאח"ז ה" החורבן והגלות [כמרומז גם בפסוק, והלבנון באדיר יפול" (בהמשך ההפסדה (שם, לד) שדרשוהו חז"ל על חורבן ביהמ"ק (גיטין נו, ריש ע"ב) – ה"ז ירידה צורך עלי, כדי שהגאולה ע"י משיח תהי' באופן נעלה יותר, ועד לעילוי שבאין ערוך, שלכן, "ואמרת ביום ההוא אודך ה' כי אפפת בי ישוב אפך ותנחמני" (כמ"ש בסיום ההפסדה (שם יב, א), נחמה בכפלים (איכ"ר ספ"א).

68 שם יא, ב"ג.

69 שם, ו.

70 כולל ובמיוחד, "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (שם, ט) – שמציאות העולם (,הארץ") תהי' חדרה ומכוסה לגמרי ב"דעה את ה'" שלמעלה מגדרי העולם.

71 שבו מודגש שענינו של משיח הוא בגילוי (לא רק באמירת ההפסדה בדיבור, מעשה זוטא, אלא גם) במעשה בפועל, באכילה ושתי.

72 ירושלמי פסחים פ"ה י"א. ועוד.

73 "היום יום" כ"ב ניסן, אחרון של פסח, ובכ"מ.

74 להעיר משייכותו של הבעש"ט להגאולה – כדברי מלך המשיח שביאתו תלוי בהפצת המעיינות דהבעש"ט חוצה (אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט קה"ת) בחתלתו.

בפרשת שמני⁶¹, שחזורים בהגילוי דבחי' שמיני שלמעלה מהעולם⁶².

ט. ויש להוסיף ולבאר גם המעלה דקביעות שנה זו (שפסח חל בשבת ובפרשת שמני) – בנוגע להדגשת ענין הגאולה באחרון של פסח:

נוסף לכך שחג הפסח (,זמן חרותנו") בכללותו הוא התחלת ושוש⁶³ לכל עניני הגאולה, עד לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עלי' נאמר⁶⁴, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" – מודגשת הגאולה העתידה (בחג הפסח עצמו) בעיקר (בימים האחרונים דפסח, ובפרט) באחרון של פסח⁶⁵, כי:

א) אחרון של פסח הוא יום שמיני דפסח, וידוע ש"שמני" קשור עם ענין הגאולה, כמארז"ל⁶⁶, "כינור . . של ימות המשיח שמונה".

ב) באחרון של פסח מפטירין בענינו של משיח – ,ויצא" חוטר מגזע ישי וגו',

61 ובפרטיות יותר – הן השבוע דמדת החסד והן השבוע דמדת הגבורה הם בפרשת שמני⁶⁷, וגם השבוע דמדת התפארת מתברך מפרשת שמני, היינו, שהעבודה דספה"ע בג' המדות הג"ת (עיקר המדות)** שייכת לפרשת שמני.

62 ולהעיר, ש"שמני" הוא גם מלשון שומן, שמפעפע בכלול, שרומז על הגילוי וההמשכה בגדרי העולם (ראה גם סה"ש תנש"א ח"א ע' 30-42 (לעיל ע' 9-47)).

63 ראה ד"ה כימי צאתך תש"ה רפ"ב.

64 מיכה ז, טו.

65 ראה גם לקו"ש ימים אחרונים של פסח שנה זו ס"ה.

66 ערכין יג, ב.

67 ישע"י יא, א. – ומקדימים הפסוקים שלפנ"ז (יוד, לבי"ד) ע"ד מפלתו של סנחריב

* ובארץ הקודש – השבוע דמדת הגבורה מתברך מפרשת שמני.

** ובארץ הקודש – העבודה דספה"ע בב' הקו"ר דימין (חסד) ושמאל (גבורה), המשכה והעלאה.

ונתפרסם ע"י כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (בישיבת תומכי תמימים), ונתפרש ביותר ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, עד שבדורנו ה"ה נעשה מנהג פשוט והולך ומתפשט אצל רבים מבני (ועד לכל אשר בשם ישראל יכונה) בכל תפוצות ישראל.⁷⁷

(ד) ועוד וג"ו עיקר - שהשייכות דאחרון של פסח לגאולה מרומזת גם בספירת העומר:

נתבאר לעיל (ס"ד) שכללות הענין דספה"ע הוא להמשיך בעולם (שבע שבתות) הבחי' ד"ממחרת השבת", בחי' שלמעלה משלימות העולם (למעלה משבת), "עד ממחרת השבת השייעית תספרו חמישים יום", שזהו"ע המשכת וגילוי שער הנו"ן דבינה. וזה מודגשת השייכות לגאולה העתידה - שהרי עיקר ושלימות המשכת וגילוי שער הנו"ן⁷⁸ דבינה (בחי' שלמעלה מהעולם לגמרי, וביחד עם זה, באופן שיומשך ויחדור בגדרי העולם) יהי' בגאולה העתידה (שאו

75 ג' דורות, שעי"ז נעשה תוקף הנצחיות, ע"ד מ"ש (ישעי' נט, כא), לא ימוש מפ"ך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך גו' עד עולם", ועד ש"מחזרת על אכסניא שלה" (ב"מ פה, א).
76 ל' הכתוב - ישעי' מד, ה, וראה לקו"ש ח"ח סי' 329 ואילך, ושי"נ.

77 ובארץ ישראל אוכלים סעודת משיח (וד' כוסות) בשביעי של פסח. - ולהעיר שגם הפטורת היום ב"שירת דוד" קשורה עם הגילוי דמשיח בן דוד, ונאמרת לכבוד משיח (סה"ש תרח"ן ע' 283 - בשם הצ"צ), ועד"ז קריאת היום בשירת הים, שסיומה וחותרה ע"ד הגאולה העתידה - ,תביאמו ותטעמו בהר נהלתך גו' מקדש אדני' כוננו ידך", כש"ה' ימלך לעולם ועד", "לעתיד לבוא שכל המלוכה שלו" (בשלח טו, יז"ה ובפרש"י).

78 ומרומז ב"כמי צאתך מארץ מצרים) אראנו נפלאות" - נו"ן פלאות (זח"א רסא, ריש ע"ב).

שלימות הגאולה הקשורה עם מספר עשר (למעלה גם מ"שמיני" (89) - ,עלי עשור"90.

ג) בנוגע לסעודת משיח - נוסף בהשייכות לגאולה גם מצד סעודה שלישית דיום השבת, "רעוא דרעיון"91, שבו מודגש עיקר הענין ד"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"92. ועוד וג"ו עיקר - שמסעודת משיח באים תיכף ל"סעודת דוד מלכא משיחא"93 במוצאי שבת קודש"94, היינו, שהגילוי דמשיח ב"סעודה" הוא באופן כפול, ו"כפל"95 שייך ורומז לגאולה.

ד) ובנוגע לספירת העומר - סיום השבוע הראשון והעיקרי, מעין ודוגמת השלימות דספה"ע שעי"ז נמשך גילוי שער הנו"ן, שעיקרו ושלימותו בהגאולה העתידה - הרי, ע"פ האמור לעיל (ס"ד) שבפסח שחל בשבת מודגשת השלימות דספה"ע [בב' הקצוות: הן בהדרגה שלמעלה מהעולם, "ממחרת השבת גו' חמישים יום", והן בהמשכה וגילוי בגדרי העולם, "ימי בראשית"], מודגשת בו

פרטי הספירות שבמדת) חסדו של הקב"ה הוא החסד הכי גדול ועיקרי דגאולה האמיתית והשלימה ע"י מלך המשיח, שעל ידו תתגלה מלכותו של הקב"ה בכל העולם (שנבנה ע"י מדת החסד), כמ"ש "ה' ימלך לעולם ועד"93, "והיתה לה' המלוכה"94, "והי' ה' למלך על כל הארץ גו"95.

י. וכל זה בהדגשה יתירה באחרון של פסח דשנה זו - שחל בשבת ובפרשת שמיני:

א) בנוגע למעלת היום - שמיני של פסח - מודגשת יותר השייכות לגאולה מצד ענינו של יום השבת, ששירו של יום השבת ("מזמור שיר ליום השבת") הוא "מזמור"96 שיר לעתיד לבוא, ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"97, ומצד פרשת השבוע - "ויהי ביום השמיני", שנוסף על השייכות ד"שמיני" לגאולה, מודגשת השייכות לגאולה גם בתוכן הפרשה ע"ד השראת השכינה במשכן, שעיקרה ושלימותה בביהמ"ק השלישי, "מקדש אדני' כוננו ידך"98, בגאולה העתידה.

ב) בנוגע להפטורת היום (שהיא סיום וחותם הקריאה) - בענינו של משיח - מודגשת השייכות לגאולה גם בקריאת היום (שההפטורה היא סיומה וחותמה) שכשחל בשבת מוסיפים ומתחילים הקריאה מ"נעשר תעשר"98, שבו נרמזת

83 שמזכירים בשירת הים בהקריאה דשביעי של פסח (כנ"ל הערה 77).

84 עובדי' בסופו.

85 זכרי' יד, ט.

86 ומיד בסופה.

87 וכמ"ש בברכת המזון (סעודת משיח שביום השבת; "הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים").

88 פ' ראה יד, כב.

89 ושייך גם ל"ויהי ביום השמיני" שקורין במנחה - ש"נטל עשר עטרות" (שבת פו, ב. פרש"י ריש פרשתנו).

90 תהלים צב, ד, וראה ערכין שם.

91 זח"ב פח, סע"ב.

92 ראה המשך תרס"ו בסופו (ע' תקמב ואילך).

93 סידור הארז"ל במקומו, ועוד, וראה בארוכה סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 387 ואילך.

94 כש"מלוין את המלך" (ש"ע אדה"ז או"ח ס"ש ס"ב) - שאו נמצאים עדיין יחד עם המלך, "שבת המלכה" (שם סרס"ב ס"ד).

95 כולל גם ה"כפל" דשבת - ,כל עיסקא דשבתא כפול" (מדרש תהלים צב, א, וראה לקו"ת ר"פ בשלח, ובכ"מ).

96 ראה פדר"א פמ"ח, יל"ש ר"פ לך לך, ד"ה לך לך תרכ"ז, תר"ל, ועוד.